

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ **УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

Кафедра естрадного та народного співу

БУЛИМ-ЮЛІК СВІТЛАНА СЕРГІЇВНА

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ

МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ)

**на тему: ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ В
СУЧАСНУ ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНУ ТВОРЧІСТЬ**

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

за другим (освітньо-професійним) рівнем вищої освіти

галузі знань: 02 Культура та мистецтво

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Теоретичне обґрунтування творчого мистецького проєкту

містить результати своїх досліджень.

Використання ідей, результатів та текстів інших авторів

мають посилання на відповідне джерело

_____ Булим-Юлік Світлана Сергіївна

підпис здобувача

Творчий керівник: Красовська Л.О. доцент кафедри музично-драматичного театру ХДАК

Науковий керівник: Красовська Л.О. доцент кафедри музично-драматичного театру ХДАК

Харків - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

1.1. Історичний розвиток українського фольклору

1.2. Основні жанри та елементи фольклорної музики

1.3. Особливості народної вокальної манери

1.4. Вплив фольклору на формування національної свідомості та ідентичності

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ЕСТРАДНІЙ МУЗИЦІ

2.1. Використання фольклору в естрадній творчості ХХ століття

2.2. Аналіз сучасних тенденцій впровадження фольклорних мотивів у вокальну попмузику

2.3. Приклади успішних сучасних українських естрадних виконавців, які використовують елементи фольклору

Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНІЙ ТВОРЧОСТІ

3.1. Методи поєднання фольклорних традицій з естрадною вокальною технікою

3.2. Розробка власної методики впровадження фольклорних елементів у вокальну творчість

3.3. Аналіз власних творчих експериментів та їх результати

Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку естрадно-вокального мистецтва все більш актуальним стає впровадження елементів українського фольклору в сучасну естрадну музику. Це явище відображає глобальні процеси в культурі, коли народні мотиви використовуються для створення нових форм музичного мистецтва, які відповідають вимогам сучасної аудиторії. Інтеграція фольклорних елементів дозволяє не тільки зберегти культурну спадщину, але й надати їй нового звучання, яке може привернути увагу молодого покоління та міжнародної спільноти.

Дослідники відзначають, що синтез фольклору з естрадною музикою сприяє збагаченню національної музичної культури. О. Берегова у своїй роботі «Інтегративні процеси в музичній культурі України ХХ – ХХІ століть» підкреслює важливість поєднання народних мотивів з сучасними музичними напрямками. Вона вважає, що такі процеси сприяють збереженню національної ідентичності та водночас дають можливість для творчого оновлення музичної сцени.

Інші дослідники також звертають увагу на важливість фольклору в естрадному мистецтві. Т. Самая у своїй монографії «Вокальне мистецтво естради України» розглядає фольклор як фундамент для розвитку сучасної естрадної музики. Вона зазначає, що саме фольклорні елементи дозволяють виконавцям створювати оригінальні музичні твори, які є актуальними для сучасного слухача.

І. Бобул у своїй дисертації «Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття» наголошує на тому, що використання фольклору в естрадній музиці значно розширює жанрові можливості виконавців. Він підкреслює, що синтез народних мелодій з попмузикою створює нові форми музичного висловлювання.

До вагомих досліджень у цій сфері належать також роботи М. Поплавського («Антологія сучасної української естради»), де аналізується розвиток української естради з використанням народних мотивів, а також праці В. Белікової та О. Бойка, які досліджують вплив фольклору на розвиток жанрових форм української музики.

Сучасний розвиток естрадно-вокального мистецтва та його взаємодія з народною культурою детально розглянутий у роботах таких вчених, як Т. Самая, О. Берегова, І. Бобул, Г. Бежнар, М. Поплавський, О. Бойко, В. Белікова, С. Муравіцька, О. Плахотнюк, І. Маланюк, В. Откидач, які досліджували питання інтеграції фольклорних елементів у сучасну музику.

Таким чином, актуальність теми магістерської роботи «Впровадження елементів українського фольклору в сучасну естрадно-вокальну творчість» полягає в необхідності детального дослідження шляхів синтезу національних фольклорних мотивів із сучасними музичними формами. Це дослідження дозволить не лише зберегти культурну спадщину України, але й сприятиме її розвитку у глобальному контексті, створюючи нові можливості для виконавців та слухачів.

Об'єкт дослідження: естрадно-вокальна творчість сучасних українських виконавців із впровадженням елементів українського фольклору.

Предмет дослідження: шляхи інтеграції елементів українського фольклору в естрадно вокальну творчість та їх вплив на розвиток сучасної музичної культури.

Мета дослідження: аналіз впровадження елементів українського фольклору у сучасну естрадно вокальну творчість та визначення можливостей їх використання для збагачення музичного репертуару.

Завдання дослідження:

1. Охарактеризувати основні елементи українського фольклору, які використовуються в сучасній естрадній музиці.
2. Дослідити приклади успішного поєднання фольклорних мотивів із сучасними жанрами естрадної музики.
3. Проаналізувати вплив фольклорних елементів на розвиток сучасної української естрадної музики.
4. Розробити рекомендації для виконавців щодо інтеграції фольклорних мотивів у їх творчість.

Гіпотеза дослідження полягає в наступному: використання елементів українського фольклору в естрадно-вокальній творчості сприяє збагаченню жанрової палітри сучасної музики та популяризації національної музичної спадщини.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, порівняльний метод, інтерв'ювання сучасних виконавців, аналіз музичних творів, які містять елементи українського фольклору.

Теоретичне значення дослідження. Дослідження розширює наукові знання про синтез фольклорних і сучасних музичних форм, розкриває роль фольклору в розвитку естрадно-вокального мистецтва та збагачує теорію музичного виконавства новими підходами.

Практичне значення дослідження. Результати дослідження можуть бути використані виконавцями, музикантами, педагогами для збагачення репертуару, інтеграції фольклорних елементів у сучасну музичну творчість, а також у процесі викладання естрадного співу.

Апробація результатів дослідження та публікації.

Структура магістерської роботи включає: вступ, основну частину (складається із 3 розділів з параграфами та висновків до них), висновки, список використаних джерел (50 найменувань), додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

1.1. Історичний розвиток українського фольклору

Український фольклор, як явище, бере свої початки ще з давніх часів, коли усна народна творчість слугувала основним засобом збереження і передачі культурної спадщини від покоління до покоління. Відсутність письмових джерел змушувала людей покладатися на усну традицію, яка не тільки зберігала історичні факти, але й була виразом колективної свідомості, що відображала світогляд, вірування та соціальні норми тогочасних суспільств. Найдавніші зразки українського фольклору походять із дохристиянських часів, коли люди створювали обрядові пісні та ритуальні наспіви для супроводження ключових моментів життя громади: народження дитини, весілля, збирання врожаю, поховання тощо. Особливість українського фольклору полягає в його різноманітності та багатогранності: різні жанри народної творчості відображали багатство й складність життя суспільства [19].

Після прийняття християнства на Русі у 988 році, фольклор став переплітатися з новими релігійними мотивами. На цьому етапі дохристиянські вірування не зникли, а лише трансформувалися, інтегруючись у християнську культуру. Наприклад, народні колядки та щедрівки, які спочатку мали язичницьке походження, почали наповнюватися християнськими символами, як-от прославленням народження Ісуса Христа. Цей синкретизм фольклорних і релігійних елементів став важливою складовою формування національної ідентичності українського народу, що особливо проявилось в умовах постійних політичних і культурних загроз з боку сусідніх держав. Народна творчість виконувала важливу роль у консолідації нації, підтримуючи національний дух і єдність [4].

Середньовічний період став етапом, коли фольклор не лише зберігався, але й активно розвивався. Саме в цей час з'явилися перші

професійні виконавці народних пісень — кобзарі та бандуристи. Вони мандрували Україною, виконуючи епічні твори, які оспівували подвиги козацтва та інших оборонців української землі. Така творчість мала не тільки розважальний характер, але й виконувала важливу ідеологічну функцію, підкреслюючи героїзм і боротьбу українського народу за свою свободу. Це був період активного формування героїчної традиції в українському фольклорі, яка відіграла вагомую роль у процесі національної самоідентифікації [21].

У XVII–XVIII століттях розвиток українського фольклору продовжувався під потужним впливом козацької культури. У цей час формуються нові жанри народних пісень, зокрема думи, які розповідали про героїчні походи козаків, їхні битви та подвиги. Лірники та кобзарі, подорожуючи українськими землями, зберігали та передавали ці пісні від села до села. Вони відігравали роль своєрідних літописців, фіксуючи у своїй творчості основні події того часу. Такі пісні стали важливим елементом національної свідомості, допомагаючи зберігати пам'ять про боротьбу за незалежність і свободу [16].

Український фольклор відіграв важливу роль не лише в героїчній традиції, але й у повсякденному житті. Багато обрядових пісень було створено для виконання під час сільськогосподарських робіт, святкових і релігійних обрядів, весіль і похорон. Ці пісні не лише розважали, але й містили в собі соціальні норми та етичні принципи, якими керувалися люди в повсякденному житті. Вони відображали моральні цінності, структуру суспільства, вірування та ритуали, завдяки чому ці твори стали важливими свідченнями того, як жили українці протягом століть [20].

У XIX столітті інтерес до українського фольклору значно зріс завдяки діяльності українських письменників, етнографів і композиторів. Вони активно збирали народні пісні, казки, легенди та прислів'я, які до цього часу існували лише в усній формі. Такі видатні діячі, як Тарас

Шевченко, Іван Франко та Леся Українка, робили значний внесок у популяризацію народної творчості, використовуючи фольклорні мотиви у своїх літературних і музичних творах. Їхня діяльність не лише сприяла збереженню фольклору, але й відкривала нові можливості для його розвитку [19].

У ХХ столітті розвиток фольклорної традиції отримав новий поштовх. Українські фольклористи, такі як Філарет Колесса та Климент Квітка, розпочали систематичне збирання та дослідження народної музики. Їхня робота була спрямована на збереження та класифікацію величезного пласту народної творчості, включаючи не лише пісні, а й казки, легенди, прислів'я, загадки тощо. Завдяки їхній діяльності фольклор став об'єктом наукового вивчення, що підкреслювало важливість збереження цих творів як невіддільної частини культурної спадщини України [5].

Фольклор продовжував відігравати важливу роль у формуванні національної свідомості протягом усього ХХ століття. Його творці та виконавці зберігали знання про історію, моральні цінності та звичаї українського народу, передаючи їх наступним поколінням. Ця традиція стала фундаментом для формування культурної ідентичності нації, що дозволило українцям зберегти своє самовизначення навіть у найскладніші періоди своєї історії, включаючи роки радянської влади, коли національна культура зазнавала значних утисків [14].

У період національно-визвольної боротьби на початку ХХ століття фольклор набув нового значення. Народні пісні стали символом національного опору, відображаючи прагнення українців до незалежності та свободи. Їх використовували як у художніх творах, так і в політичних рухах, адже вони підтримували моральний дух і віру в перемогу. Фольклорні мотиви стали основою для багатьох літературних і музичних творів, які в цей період набули широкої популярності серед українців [7].

У повоєнний період, попри важкі політичні та економічні умови, український фольклор продовжував розвиватися. Композитори Микола Лисенко, Кирило Стеценко та інші активно використовували народні мотиви у своїй творчості, інтегруючи їх у свої музичні твори. Народна пісня також стала важливим елементом музичної освіти, адже вивчення фольклорної спадщини допомагало зберегти зв'язок із традиціями предків і забезпечити їхню передачу наступним поколінням [9].

Попри виклики XXI століття, фольклор продовжує відігравати важливу роль у культурному житті України. Етнографи та музикознавці продовжують досліджувати різні аспекти народної творчості, наголошуючи на необхідності її збереження в умовах глобалізації. Український фольклор залишається невіддільною частиною національної ідентичності, а його вивчення сприяє збереженню історичної пам'яті та культурних традицій [4].

Таким чином, історичний розвиток українського фольклору демонструє його здатність адаптуватися до різних історичних та соціальних умов, зберігаючи при цьому свою автентичність. Фольклор залишився важливою складовою національної культури, забезпечуючи спадковість ідентичності, культурних цінностей та духовного життя українського народу.

1.2. Основні жанри та елементи фольклорної музики

Українська фольклорна музика має багатий і різноманітний спектр жанрів, кожен з яких відіграє важливу роль у житті народу. Серед основних жанрів можна виділити епічні пісні, обрядові пісні, коломийки, думи та весільні пісні. Кожен із цих жанрів має свою специфічну форму, зміст та функцію, які відображають як історичні, так і соціальні процеси, що відбувалися в Україні протягом століть. Український фольклор відображає не лише історичні події, але й буденне життя, традиції,

моральні цінності та вірування українського народу. Саме багатогранність жанрів дозволяє йому зберігати свою актуальність і сьогодні, коли музиканти та дослідники продовжують звертатися до фольклору як до джерела натхнення та ідентичності [5].

Епічні пісні, зокрема думи, є одним із найвідоміших жанрів українського фольклору. Думи виконувалися кобзарями або лірниками, які подорожували селами та містами, поширюючи епічні твори, що відображали героїчні подвиги козаків та боротьбу за незалежність. Думи зазвичай розповідали про конкретні історичні події, оспівували героїзм козаків, їхні військові подвиги, страждання та перемоги. Це були своєрідні музично-поетичні хроніки, які передавалися з покоління в покоління, зберігаючи пам'ять про героїчні події в історії України. Виконання дум вимагало особливої майстерності, адже вони часто були імпровізаційними та залежали від таланту і натхнення виконавця [16].

Обрядові пісні є ще одним важливим жанром українського фольклору. Вони супроводжували різні обряди та ритуали, пов'язані з важливими етапами життя людини: народженням, весіллям, похороном, а також із сезонними циклами, як-от збирання врожаю або святкування Різдва. Обрядові пісні відображають вірування та традиції українців, їхні релігійні та культурні уявлення. Наприклад, колядки та щедрівки, що виконувалися під час зимових свят, мають глибоке коріння в дохристиянських традиціях, але з часом отримали християнські мотиви. У кожному регіоні України обрядові пісні мали свої унікальні особливості, але всі вони служили важливим засобом збереження культурної пам'яті та колективної ідентичності [4].

Коломийки – це жанр української народної музики, який відрізняється швидким темпом і ритмічністю. Коломийки зазвичай виконуються під час танців або святкових подій і мають чітку дворядкову структуру, яка дозволяє легко імпровізувати. Їхній ритм та мелодика

підкреслюють динамічність і веселощі, що робить коломийки популярними в контексті народних гулянь. Вони часто виконуються на святах і весіллях, додаючи живої енергії до святкових заходів. Ці пісні відображають гумор, мудрість та повсякденне життя українців, часто зачіпаючи соціальні теми, як-от стосунки між людьми, праця або кохання [14].

Весільні пісні є окремим важливим жанром української фольклорної музики. Вони супроводжували традиційний весільний обряд, який складався з кількох етапів: сватання, заручини, власне весілля та післявесільні обряди. Кожен із цих етапів супроводжувався відповідними піснями, які відображали настрої та події свята, підкреслюючи важливість цього обряду в житті громади. Весільні пісні часто містили елементи драматичності та ліричності, відображаючи як радість від вступу в новий етап життя, так і сум за прощанням із дитинством і родиною. Цей жанр є особливо важливим для збереження традицій та емоційної атмосфери народного весілля [22].

Окрім основних жанрів, український фольклор має багатий набір музичних елементів, таких як лад, ритм і мелодика. Однією з характерних рис української народної музики є використання пентатоніки, яка надає пісням особливого звучання. Цей музичний лад створює гармонійну основу для багатьох народних пісень, що робить їх легко впізнаваними. Мелодійність українського фольклору базується на простих і водночас виразних мелодичних лініях, які часто повторюються і варіюються, створюючи яскравий емоційний вплив на слухача [7].

Ритміка української фольклорної музики є надзвичайно різноманітною і залежить від конкретного жанру. У думах, наприклад, ритм часто є змінним і драматичним, що дозволяє підкреслити епічний характер твору. У коломийках, навпаки, ритм має чітку структуру, що сприяє танцювальності. Танцювальні жанри, як-от гопак чи козачок,

відзначаються виразною ритмікою, яка підсилює динаміку рухів і створює енергійну атмосферу. Завдяки такій ритмічній гнучкості українська народна музика здатна передавати широкий спектр емоцій, від трагічних до радісних, залежно від контексту виконання [11].

Інструментальний супровід також відіграє важливу роль у виконанні українських народних пісень. Традиційні інструменти, такі як бандура, кобза, ліра, сопілка та цимбали, додають багатства і глибини музичним творам. Кожен інструмент має свої особливості та використовується залежно від контексту виконання. Наприклад, бандура частіше супроводжує епічні пісні, тоді як сопілка може використовуватися під час виконання обрядових пісень. Інструментальне багатство українського фольклору не лише забезпечує музичний супровід, але й створює особливу атмосферу, яка доповнює зміст пісень [6].

Мелодика української фольклорної музики характеризується плавністю та мелодійністю. У багатьох піснях можна почути тривалий розвиток мелодії, яка нагадує пісенні інтонації народних виконавців. Мелодії, зокрема в обрядових піснях, часто мають плавний, співочий характер, що дозволяє підкреслити їхню емоційну глибину. Це мелодійне багатство стало основою для багатьох композиторів, які у своїх творах використовували фольклорні мотиви. Така мелодійна виразність фольклору допомагала передавати глибокі емоції та створювати гармонійну взаємодію між виконавцем і слухачем [4].

Українська фольклорна музика також містить значний вплив обрядової символіки. Кожен обряд чи ритуал супроводжується певними піснями, які відображають вірування та світогляд українців. Такі пісні, як колядки та щедрівки, мають важливе значення як для релігійної, так і для соціальної культури. Вони передають не лише святкову атмосферу, а й глибокі символічні смисли, пов'язані з природними циклами та релігійними віруваннями українців. Це поєднання християнських і

дохристиянських мотивів робить українську фольклорну музику унікальним явищем, яке відображає складність і багатогранність української культури [18].

Фольклорна музика також відображає соціальні процеси, що відбувалися в Україні протягом століть. Через пісні передавалися не лише історичні події, але й моральні цінності, норми поведінки та соціальні стандарти. Наприклад, думи часто містили морально-етичні уроки, які підкреслювали важливість справедливості, честі та гідності. Українська фольклорна музика є дзеркалом суспільства, у якому формувалися й закріплювалися певні соціальні моделі, передаючи їх через пісні наступним поколінням [21].

Народні танці, такі як гопак, аркан, козачок, є невіддільною частиною української фольклорної музики. Їхній музичний супровід відзначається енергійністю та ритмічністю, що робить ці танці яскравими й динамічними. Танці виконуються на святах і урочистостях, підкреслюючи святкову атмосферу. Музичний супровід до таких танців також є важливим елементом фольклорної спадщини, що зберігається та передається з покоління в покоління. Народна танцювальна музика створює унікальний зв'язок між поколіннями, допомагаючи зберігати традиції і передавати їх наступним поколінням [25].

Зв'язок між музикою та поетичними текстами в українській фольклорній традиції є надзвичайно тісним. Поетичні тексти пісень зазвичай відображають філософію та світосприйняття народу, а їхня структура дозволяє легко запам'ятовувати та передавати пісні усно. Це робить фольклорну музику важливим засобом збереження культурної пам'яті, оскільки через пісні передаються не тільки музичні традиції, але й цінності та знання, які є важливими для збереження національної самосвідомості [9].

Важливою рисою українського фольклору є імпровізація. Багато пісень виконуються в імпровізаційній манері, де виконавець може додавати свої варіації та зміни до мелодії або тексту. Це дозволяє пісням залишатися «живими» та адаптуватися до нових умов і обставин, що робить їх актуальними навіть у сучасному контексті. Імпровізаційність є важливою рисою українського фольклору, яка дозволяє зберегти автентичність народної музики, водночас адаптуючи її до нових умов і викликів часу [16].

Фольклорна музика також відіграє важливу роль у формуванні національної ідентичності. Вона стала символом боротьби за незалежність, виражаючи прагнення народу до свободи та справедливості. Фольклорні пісні, що збереглися до сьогодні, нагадують про важливі етапи в історії України та сприяють збереженню національної свідомості. Збереження й популяризація цих пісень допомагає підтримувати зв'язок із минулим і зміцнювати національну ідентичність у сучасному світі [20].

Отже, основні жанри та елементи української фольклорної музики не тільки зберігають багату культурну спадщину, але й слугують джерелом натхнення для сучасних композиторів та виконавців. Кожен з жанрів та елементів має свою унікальну історію, функцію та значення, що робить український фольклор однією з найцінніших культурних спадщин України. Він не тільки відображає історію та культуру українського народу, але й продовжує впливати на сучасну музику, адаптуючись до нових умов та викликів часу [7].

1.3. Особливості народної вокальної манери

Народна вокальна манера є одним із найважливіших елементів українського фольклору, що відображає не лише музичні традиції, але й культурні та соціальні особливості народу. Вона вирізняється своєю автентичністю, природністю та нерозривним зв'язком із традиційним

селянським способом життя. Спів у народному виконанні часто відбивав ритм повсякденних робіт, свят та обрядів, стаючи невіддільною частиною життя громади. Головною рисою народного співу є його простота, що, однак, не знижує виразності та глибини емоцій, які передаються через музику. Вокальні техніки та прийоми, що використовуються в українському народному співі, є результатом багатовікового розвитку, накопичення досвіду та передавання знань від покоління до покоління. Це підтверджує міцний зв'язок між традиціями й сучасністю, а також стійкість народної музичної культури [5].

Особливість народної вокальної манери полягає в тому, що вона базується на природних вокальних даних виконавців. Більшість народних співаків не мали формальної музичної освіти, тому їхній спів ґрунтувався на природних голосових можливостях та інтуїтивному відчутті мелодії. Саме природність та самобутність звучання створювали особливий зв'язок між виконавцем і слухачем. Спів зазвичай мав колективний характер, що давало можливість відчувати єдність громади, особливо під час обрядових або святкових дійств, коли музика та спів були способом спілкування між членами громади та з навколишнім світом.

Однією з важливих рис народної вокальної манери є її відкритість і гучність. Виконавці часто співали на відкритих просторах, під час польових робіт або ритуалів, тому їхній спів мав бути досить потужним, щоб його було чути на значній відстані. Це зумовило формування специфічної техніки дихання, яка забезпечувала тривале виконання без перенапруження голосових зв'язок. Дихання у народному співі є природним та глибоким, що дозволяє підтримувати звучання упродовж довгого часу, зберігаючи при цьому яскравість і силу звуку. У цьому контексті народні вокалісти, навіть не маючи спеціальної підготовки, демонстрували високу технічну майстерність і володіння голосом [22].

Однією з ключових особливостей української народної манери є техніка "білого голосу", що вирізняється насиченістю та яскравістю звучання. "Білий голос" має відкрите і чітке звучання, яке досягається без використання академічних вокальних прийомів. Це дає змогу створювати сильний і проникливий звук, що особливо характерний для таких жанрів, як обрядові та весільні пісні, коломийки, думи. Ця вокальна техніка є невіддільною частиною української музичної традиції і залишається однією з найхарактерніших рис національного вокального мистецтва [18].

Імпровізація є ще однією важливою рисою народного вокалу, яка значною мірою відрізняє його від академічних жанрів. Виконавці часто варіюють мелодію або ритм пісні залежно від обставин або власного настрою, додаючи до неї індивідуальні елементи виразності. Це робить кожне виконання унікальним і неповторним, адже навіть одна й та сама пісня може звучати по-різному в різних інтерпретаціях. Імпровізаційний підхід до виконання забезпечував гнучкість та можливість адаптації пісень до конкретної ситуації, що допомагало зберегти народні мелодії "живими" і актуальними впродовж століть [9].

Народна вокальна манера вирізняється також інтонаційною гнучкістю. Співаки здатні змінювати інтонацію залежно від емоційного стану або змісту пісні, що додає виконанню динамічності та виразності. Така техніка дозволяє кожній пісні отримувати нові відтінки та емоційні барви, роблячи народну музику глибоко емоційною та виразною. У цьому полягає ще одна особливість української народної вокальної манери – здатність через зміну інтонації передати широкий спектр почуттів і переживань [14].

Природний діапазон голосу є ще однією важливою характеристикою народного співу. Народні пісні зазвичай виконуються в низьких або середніх регістрах, що додає співу глибини та тепла. Однак у святкових або танцювальних піснях часто використовуються високі

регістри, які створюють яскраве, насичене звучання і додають музиці енергії та експресії. Такий діапазон голосу відображає гнучкість народної манери і здатність передавати різноманітні емоційні стани [6].

Техніка артикуляції в народній манері також має свою специфіку. Спів зазвичай наближений до природної мови, що дозволяє краще передавати зміст пісень і підкреслювати їхню народність. Однак це не означає, що спів був нечітким – навпаки, чітка артикуляція була важливою, особливо в ритуальних та обрядових піснях, де кожне слово мало велике значення і могло мати символічний зміст. Народні співаки, завдяки своїй техніці, вміло передавали як емоційний зміст пісні, так і її смислові акценти [14].

Важливою рисою українського народного співу є його виконання в унісон, без використання гармонійного супроводу. Це надає пісні особливої масивності і глибини звучання. Унісон символізує єдність громади, яка була важливою складовою традиційних обрядів і ритуалів, де кожен учасник, співаючи в унісон з іншими, відчував себе частиною єдиного цілого [21].

Темброва палітра народного співу відрізняється своєю багатобарвністю. Тембр голосу може змінюватися залежно від регіону або навіть від конкретного жанру пісні. Проте основною рисою тембру є його природність і теплота, що створює особливу атмосферу під час виконання. Вокалісти народної манери прагнули зберегти автентичність тембру, не спотворюючи його штучними прийомами або техніками [14].

Емоційна насиченість є важливою складовою народної вокальної манери. Виконавці прагнули передати через пісню повний спектр емоцій, що дозволяло слухачам глибоко переживати музичний твір. Інтонаційна гнучкість, темпові варіації та використання різних вокальних прийомів сприяли досягненню максимальної виразності, роблячи народний спів надзвичайно проникливим і глибоким [5].

Однією з ключових особливостей народного співу є тісний зв'язок між текстом і музикою. У народних піснях текст є не лише частиною музичного твору, але й відображає світогляд народу, його традиції, вірування та почуття. Виконавці прагнули підкреслити смислові акценти пісень через музичне оформлення, що дозволяло краще передати зміст твору і зробити кожне виконання унікальним.

Колективність виконання народного співу підкреслює його соціальну функцію. Народні пісні зазвичай виконувалися під час святкових подій або повсякденних робіт, де головним завданням було створення єдності між учасниками. Це створювало особливу атмосферу, де кожен учасник відчував себе важливою частиною спільної дії [6].

Таким чином, народна вокальна манера в Україні – це складне і багатогранне явище, яке поєднує в собі природність, емоційну виразність та технічну майстерність. Вона відображає унікальний зв'язок між виконавцем і слухачем, дозволяючи передавати глибокі емоції та сенси через музику.

1.4. Вплив фольклору на формування національної свідомості та ідентичності

Український фольклор відіграв ключову роль у формуванні та збереженні національної свідомості й ідентичності українського народу протягом багатьох століть. Цей невичерпний пласт культурної спадщини є дзеркалом історії, менталітету та цінностей українців. Через усну народну творчість передавалися життєві уроки, моральні норми та важливі історичні події. Народні пісні, думи, казки та обрядові традиції ставали своєрідними символами національної єдності й допомагали зберегти ідентичність у найскладніші історичні періоди, зокрема під час боротьби за незалежність та опору зовнішнім загрозам [5].

Фольклор, як явище, не лише зберігав історичну пам'ять, але й слугував потужним засобом соціальної консолідації, що особливо проявлялося у часи національно-визвольних рухів. Пісні, у яких оспівувалися подвиги козаків, боротьба за свободу та незалежність, передавали нащадкам уявлення про національні ідеали та прагнення українського народу. Вплив таких творів на формування національної свідомості важко переоцінити. Вони закарбувалися в колективній пам'яті народу, допомагаючи зберегти духовну силу та єдність навіть у часи найважчих політичних потрясінь [14].

Окрему увагу слід приділити ролі фольклору у збереженні та розвитку української мови. Відомо, що впродовж багатьох століть українська мова зазнавала утисків з боку різних імперій, проте саме через народну творчість вона продовжувала жити та розвиватися. Усі форми усної народної творчості – пісні, коломийки, казки, прислів'я – були носіями мови і слугували її популяризації серед широких верств населення. Наприклад, коломийки, завдяки своїй короткій та жартівливій формі, легко запам'ятовувалися і передавалися від покоління до покоління, зберігаючи мовні норми і традиції [7].

У XIX столітті, коли почався період національного відродження, фольклор став важливим джерелом натхнення для багатьох українських митців і письменників. Зокрема, такі постаті, як Тарас Шевченко, Іван Франко та Леся Українка, зверталися до фольклорних мотивів, використовуючи їх як основу для створення своїх літературних і музичних творів. Шевченкові поеми та вірші, наприклад, були не просто відображенням української дійсності, але й заклик до боротьби за збереження національної самобутності. Це сприяло формуванню національної свідомості, адже через творчість митців українці почали усвідомлювати себе як єдину націю зі спільним минулим і культурними цінностями [9].

Фольклор продовжував відігравати важливу роль і в ХХ столітті, особливо в період радянської влади. У цей час, коли українська культура та мова перебували під сильним тиском, народна творчість залишалася потужним засобом збереження національної пам'яті. Попри цензуру, фольклорні мотиви продовжували проникати в офіційні твори, і часто саме через народну пісню українці могли зберігати свою культурну ідентичність. Ансамблі народної пісні, такі як "Гомін", "Верховина" та інші, стали своєрідними культурними острівцями, де зберігалася автентична українська музична традиція, передаючи її з покоління в покоління [16].

Особливе значення мали обрядові пісні, що супроводжували важливі події в житті українців – весілля, свята, хрестини, похорони. Такі пісні, як колядки та щедрівки, не тільки зберігали християнські мотиви, але й містили залишки язичницької культури, що формувало унікальний синкретизм українського фольклору. Обрядові пісні сприяли зміцненню національної єдності та збереженню колективної пам'яті про релігійні та соціальні аспекти життя громади [22].

Значну роль фольклор відіграв у збереженні ідентичності української діаспори. У ХХ столітті, коли багато українців були змушені емігрувати до інших країн через політичні переслідування та економічні труднощі, фольклор став важливим засобом підтримки національної свідомості за кордоном. Українські громади в Канаді, США, Аргентині створювали фольклорні ансамблі та організовували культурні заходи, які допомагали зберегти національні традиції і передавати їх наступним поколінням. Це стало важливим чинником у збереженні української ідентичності за межами батьківщини [5].

Фольклор і сьогодні продовжує відігравати важливу роль у формуванні національної свідомості українців. Сучасні музиканти, такі як гурти "ДахаБраха", "Онука", "Go_A", активно використовують фольклорні

мотиви у своїй творчості, створюючи нові музичні жанри та стилі, які поєднують традиційні елементи з сучасними музичними напрямками. Це не тільки зберігає народну спадщину, але й робить її актуальною для нових поколінь слухачів. Наприклад, використання народних мотивів у піснях "Go_A" під час Євробачення 2021 року продемонструвало світові багатство української музичної культури та її глибокі корені [18].

Фольклор також став важливим джерелом натхнення для сучасного українського кінематографа та театру. Багато режисерів і сценаристів звертаються до народних сюжетів та образів, що підкреслює важливість збереження національної культури у сучасних умовах. Наприклад, у фільмах та театральних виставах часто використовуються мотиви українських легенд та казок, що додає творам автентичності та підкреслює зв'язок із народною культурою [21].

Отже, український фольклор був і залишається важливим чинником формування національної свідомості та ідентичності. Він не тільки передавав історичну пам'ять і цінності, але й сприяв збереженню національної єдності в умовах зовнішнього тиску. Фольклорна спадщина, що охоплює як музичні, так і літературні форми, продовжує бути джерелом натхнення для сучасних митців та музикантів, допомагаючи підтримувати національний дух і зберігати унікальність української культури в умовах глобалізації.

Висновки до першого розділу

У першому розділі дослідження було проаналізовано історичний розвиток українського фольклору, його жанрові особливості та характерні риси народної вокальної манери. Важливість українського фольклору полягає не лише в збереженні культурної спадщини, але й у його значенні для формування національної свідомості та ідентичності українського народу.

Історичний розвиток фольклору показав, що цей жанр постійно адаптувався до нових соціально-історичних умов, зберігаючи при цьому свою автентичність і духовну насиченість. Протягом століть фольклорні твори відігравали важливу роль у житті українців, відображаючи їхні вірування, традиції та боротьбу за свободу. Важливу роль у збереженні фольклору відіграли кобзарі та лірники, які передавали усну народну творчість через покоління.

Жанрове розмаїття українського фольклору, зокрема епічні пісні, обрядові пісні, думи, коломийки та весільні пісні, демонструє багатство музичної культури українців. Кожен жанр має свою специфіку, відображаючи не лише історичні події, а й соціальні та культурні аспекти життя. Обрядові пісні, зокрема, відіграють важливу роль у ритуалах, супроводжуючи основні етапи людського життя.

Народна вокальна манера є унікальним явищем у музичній традиції України. Її основні риси, такі як «білий голос», імпровізаційність,

інтонаційна гнучкість і колективність виконання, роблять її незамінною частиною української культурної спадщини.

Таким чином, український фольклор є не тільки спадком минулого, але й важливою частиною сучасної музичної культури, що впливає на розвиток сучасних музичних напрямків та продовжує надихати композиторів і виконавців.

РОЗДІЛ 2

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ЕСТРАДНІЙ МУЗИЦІ

2.1. Використання фольклору в естрадній творчості ХХ століття

Протягом ХХ століття українська фольклорна музика зазнала значних трансформацій, проте залишилася однією з головних складових національної музичної культури. Вона стала важливим джерелом натхнення для багатьох композиторів, музикантів та виконавців, які прагнули зберегти автентичність українського фольклору, водночас адаптуючи його до вимог сучасної музичної сцени. Фольклорні елементи стали основою для багатьох творів естрадних і класичних композиторів, які поєднували традиційні народні мотиви з новими музичними стилями, створюючи таким чином нові форми музичного вираження, що відповідали запитам сучасного слухача [9].

Одним із перших композиторів, які активно використовували фольклорні елементи у своїй творчості, був Микола Лисенко. Його робота зі збиранням, обробкою і адаптацією народних пісень для класичних творів дала старт масштабному процесу інтеграції українського фольклору в професійну музичну культуру. Лисенко не тільки збирав і обробляв народні мелодії, але й упроваджував їх у свої опери, кантати та хори. Це

дозволило зберегти автентичність народної музики, водночас роблячи її доступнішою для широкої аудиторії, адже його твори поєднували елементи народної музики з класичними академічними формами [5].

Традицію Лисенка продовжив Кирило Стеценко, який також активно працював із народним матеріалом, але робив це вже в контексті хорової та камерної музики. Його робота з обробками народних пісень для хорових колективів підкреслювала важливість збереження автентичних фольклорних елементів, але водночас адаптувала їх до вимог часу. Стеценко також прагнув зберегти автентичність народної музики, однак у його інтерпретаціях вона набувала нових форм, пристосованих до сучасних потреб [6].

Другу половину ХХ століття можна назвати періодом активної інтеграції фольклору в естрадну музику. Цей процес був особливо яскравим у творчості виконавців, які почали поєднувати народні мелодії з популярними музичними жанрами, такими як поп, рок і джаз. Одними з найбільш яскравих представників цього напрямку були Софія Ротару, Ніна Матвієнко та Василь Зінкевич, які у своїй творчості активно використовували народні мотиви, створюючи нові естрадні твори. Їхні композиції поєднували мелодійність народної музики з сучасними інструментальними аранжуваннями, що допомагало зберегти зв'язок із традиціями і водночас зробити музику цікавою для молодого покоління слухачів [18].

Одним із найбільш помітних прикладів трансформації фольклору в естрадну музику стало явище обробок народних пісень для естрадних виконавців. У 1960-ті роки багато композиторів та аранжувальників почали адаптувати народні мелодії до сучасних інструментів, таких як електрогітари, синтезатори та барабани. Це не тільки допомогло популяризувати народну музику серед молодшої аудиторії, але й дозволило поєднати традиційні мелодії із сучасними тенденціями, зберігаючи

національну автентичність і водночас роблячи її актуальною для нових слухачів [4].

Фольклорні елементи також знайшли своє відображення у творчості українських композиторів, які писали музику для кіно та театру. Наприклад, у фільмах Олександра Довженка активно використовувалися народні мотиви, що надавало творам національного колориту та автентичності. Народна музика, адаптована для кіно, допомагала не тільки передавати атмосферу подій, що відбуваються на екрані, але й глибше занурювати глядача в національні особливості культури. Це сприяло не лише збереженню фольклорних традицій, але й їх популяризації серед аудиторії, яка не завжди була знайома з автентичною народною музикою [7].

Крім кіно, фольклор активно використовувався в театральних постановках, де народні мотиви допомагали створювати відповідну атмосферу для національних і побутових тем. Таким чином, народна музика стала невіддільною частиною сценічного мистецтва України, роблячи його більш автентичним і виразним.

Особливу роль у ХХ столітті відіграли музичні фестивалі, на яких часто звучала народна музика або її сучасні обробки. Такі фестивалі, як "Червона Рута" та "Таврійські Ігри", стали важливими платформами для популяризації українського фольклору в сучасній інтерпретації. Вони об'єднували виконавців, які прагнули зберегти народні традиції, водночас інтерпретуючи їх у сучасному ключі. Це дозволяло поєднувати автентичність із новаторством, роблячи українську естрадну музику цікавою для широкої аудиторії, як в Україні, так і за її межами [9].

Фольклорні елементи широко використовувалися і в нових музичних жанрах, які розвивалися протягом ХХ століття. Одним із таких жанрів був фолькрок, який поєднував традиційні народні мелодії з елементами рок-музики. Гурти, такі як "Воплі Відоплясова", "Гайдамаки"

та "Мандри", активно використовували народні мотиви для створення сучасного музичного стилю, що мав великий успіх не тільки в Україні, але й за кордоном. Вони стали своєрідними амбасадорами української культури на міжнародній сцені, популяризуючи українські народні традиції у новій, сучасній інтерпретації [14].

Окрім того, джаз-етно також набув популярності в Україні у ХХ столітті. Цей жанр об'єднував імпровізаційні елементи джазу з традиційними народними мотивами, що дозволяло створювати унікальні композиції, в яких народна музика поєднувалася з сучасними західними впливами. Це зробило українську музику більш відкритою для міжнародної аудиторії, водночас зберігаючи її національну унікальність [16].

Поява державних і комерційних музичних студій також сприяла популяризації фольклорних елементів у естрадній музиці. Такі студії активно підтримували виконавців, які використовували народні мотиви у своїй творчості, що допомагало створювати нові музичні проекти й альбоми, які поєднували фольклор з сучасними стилями, такими як поп, рок і джаз. Це призвело до появи нових жанрів та стилів, які активно впроваджували народні мелодії у сучасну естрадну музику [22].

Таким чином, ХХ століття стало періодом активної трансформації українського фольклору в естрадній музиці. Народні мотиви та інтонації були не лише збережені, але й адаптовані до нових музичних умов, що дозволило зберегти національну автентичність української музики та водночас інтегрувати її у світовий музичний контекст.

2.2. Аналіз сучасних тенденцій впровадження фольклорних мотивів у вокальну попмузику

Сучасна українська попмузика є складним і багатошаровим явищем, в якому перетинаються традиційні фольклорні мотиви та сучасні

музичні стилі. Протягом останніх десятиліть фольклорні елементи в попмузиці не лише зберігаються, але й активно розвиваються, набуваючи нових форм і значень. У контексті глобалізації та комерціалізації музики народні мотиви стають засобом збереження національної ідентичності та культурної спадщини, водночас інтегруючись у світову музичну індустрію.

Завдяки численним успішним виконавцям сучасні популярні виконавці продовжують інтегрувати фольклорні елементи в нові музичні форми, зберігаючи при цьому свою автентичність і культурну спадщину. Такий підхід не тільки збагачує музику національними мотивами, але й допомагає утримувати увагу міжнародної аудиторії, яка зацікавлена в унікальних і неповторних музичних стилях. Розвиток попмузики з елементами фольклору став важливою частиною української культурної експансії у світову музичну індустрію.

Важливу роль у цьому процесі відіграють фестивалі та конкурси, які сприяють відкриттю нових імен, що інтегрують народні мотиви у свої твори. Такі заходи, як «Євробачення», «Atlas Weekend» та «Файне Місто», стали платформою для багатьох виконавців, де вони можуть представити свою унікальну інтерпретацію народних традицій в новітніх музичних жанрах. Завдяки участі в міжнародних заходах українські артисти отримують можливість демонструвати автентичність і різноманітність своєї музики, підвищуючи тим самим інтерес до національної культури.

Окрім фестивалів, важливим чинником розвитку фольклорної попмузики є підтримка державних та комерційних музичних студій. Вони активно сприяють розширенню аудиторії виконавців, які використовують народні мотиви, за допомогою запису альбомів, зйомки кліпів та організації концертних турів. Це дозволяє досягати більших масштабів впливу та підвищувати рівень зацікавленості серед молодшої аудиторії.

Також варто зазначити, що інтерес до фольклорних елементів в українській попмузиці часто підкріплюється спільними проєктами з іноземними виконавцями. Колаборації з музикантами з різних країн світу дозволяють створювати унікальні композиції, де народні мотиви переплітаються з елементами світової музики, такими як електроніка, хіп-хоп або джаз. Це відкриває нові можливості для українських виконавців, допомагаючи їм виходити на нові ринки та розширювати свою аудиторію.

Ще однією цікавою тенденцією є використання фольклорних мотивів у кліпах та візуальному оформленні музичних проєктів. Виконавці все частіше звертаються до національних орнаментів, народних костюмів та сценографії, яка відображає українські культурні традиції. Це додає глибини та символізму музиці, створюючи візуальний контекст, який підкреслює змістовність пісень і допомагає слухачам глибше зрозуміти художні ідеї виконавців.

Багато сучасних українських виконавців також експериментують з використанням народних мовних зворотів та фраз у текстах пісень. Це дозволяє підкреслити зв'язок із національною культурою та створити особливий стиль, який поєднує традиційний підхід до текстотворчості з сучасними музичними трендами. У поєднанні з мелодіями та інструментами, що черпають натхнення з народної музики, такий підхід допомагає зберігати культурну спадщину, водночас роблячи її актуальною для молодшої аудиторії.

Зростання популярності фольклорних мотивів в українській попмузиці також має соціокультурний аспект. У період національного відродження та зміцнення ідентичності, використання народних елементів у музиці стало не лише художнім прийомом, а й соціальним меседжем. Виконавці, які звертаються до фольклору, часто підкреслюють важливість збереження національних традицій та спадщини, особливо в умовах глобалізації та культурних змін.

На додаток до цього, сучасна українська попмузика активно використовує народні елементи для створення своєрідної емоційної палітри. Фольклорні мотиви дозволяють передавати глибокі почуття та емоції, які часто є універсальними і можуть бути зрозумілі слухачам із різних культурних контекстів. Мелодії, натхнені народною музикою, додають композиціям особливого емоційного навантаження, що робить їх ближчими до слухача і підсилює відчуття автентичності.

У кінцевому підсумку, приклади сучасних українських виконавців, які використовують фольклорні елементи, свідчать про те, що народна музика продовжує відігравати важливу роль у формуванні музичної культури країни. Завдяки талановитим артистам, які вміло поєднують традиції та новаторство, українська музика отримала можливість не тільки зберігати свою спадщину, але й розвиватися, адаптуючись до сучасних вимог музичної індустрії.

Фольклорні мотиви стали невіддільною частиною сучасної вокальної попмузики завдяки низці факторів, серед яких головними є пошук власної національної ідентичності, бажання зберегти автентичність у новітній музичній культурі, а також популяризація етнічної музики на світовому рівні. Для багатьох виконавців, композиторів і продюсерів фольклор стає джерелом натхнення, з якого вони черпають ідеї для створення нових композицій [4].

Одним із найпомітніших прикладів впровадження фольклорних елементів у сучасну попмузику є творчість Руслани, яка завдяки використанню карпатських мотивів у своїй музиці здобула міжнародне визнання. Її альбом «Дикі танці» став культовим не тільки в Україні, але й за кордоном, завдяки поєднанню народних мелодій, ритмів та інструментів з сучасними елементами поп та денс-музики. Використання народних інструментів, таких як трембіта, ліра та бубен, додало її музиці

особливого національного колориту, що стало впізнаваним символом творчості співачки [5].

Інший приклад – творчість Онуки, яка поєднує сучасну електронну музику з традиційними народними мотивами. Використання народних інструментів, таких як сопілка та бандура, у поєднанні з електронним звуком дозволяє Онуці створювати унікальний музичний стиль, який можна класифікувати як електрофольк. Її музика має виразний національний колорит, проте водночас залишається сучасною і конкурентоспроможною на світовій сцені. Це яскравий приклад того, як фольклор може бути адаптований до сучасних музичних стилів без втрати своєї автентичності [9].

Важливою тенденцією сучасної попмузики є повернення до коренів, до народних мелодій, які часто переосмислюються та інтегруються в нові музичні контексти. Популярні співаки все частіше використовують у своїх композиціях мелодії та ритми, запозичені з фольклорних традицій. Це стосується не лише музичної складової, але й текстів пісень, які звертаються до традиційних тем народної творчості, таких як кохання, природа, родинні цінності [6].

Іншою важливою рисою сучасного використання фольклорних елементів у попмузиці є те, що народні мотиви не просто адаптуються до сучасних форм, але й часто піддаються трансформації та інноваціям. Наприклад, традиційні ритми можуть бути змінені, прискорені або змішані з ритмами електронної музики, що створює нове звучання. Використання електронних інструментів і сучасних технологій у музиці дозволяє створювати нові форми, зберігаючи водночас народні корені [11].

Окрім використання фольклорних мелодій та інструментів, сучасні виконавці активно експериментують із візуальною естетикою, яка також черпає натхнення з народних традицій. Наприклад, у кліпах і сценічних образах часто використовуються елементи народного одягу, орнаменти,

традиційні мотиви української культури. Це дозволяє створити цілісне візуально-музичне враження, яке поєднує сучасне мистецтво з традиційною культурою [16].

Паралельно з розвитком популярної попмузики, зростає інтерес до так званої «етнічної попмузики», яка заснована на використанні автентичних фольклорних мотивів. Виконавці цього жанру прагнуть зберегти якомога більше оригінальних елементів народної музики, водночас адаптуючи їх до сучасної музичної індустрії. Прикладом можуть бути такі колективи, як «ДахаБраха» та «Курбаси», які активно використовують народні пісні в сучасних аранжуваннях, що дозволяє досягти нових висот у популяризації української культури.

Ще однією важливою тенденцією є створення колаборацій між виконавцями різних жанрів, що дозволяє поєднувати фольклор з різними музичними напрямками. Наприклад, спільні проєкти між фольк-виконавцями та електронними музикантами дозволяють створювати унікальні композиції, в яких поєднуються традиційні та сучасні елементи. Це відкриває нові горизонти для розвитку української попмузики, роблячи її цікавою не лише для української аудиторії, але й для слухачів з інших країн.

Інновації у впровадженні фольклорних елементів у попмузику також стосуються текстового наповнення пісень. Виконавці часто звертаються до фольклорних сюжетів і тем, використовуючи архетипи, які є частиною народної культури. Це може бути як традиційна любовна лірика, так і пісні на теми боротьби, свободи або духовного пошуку. Важливо, що такі теми резонують із сучасними слухачами, оскільки фольклорні мотиви є універсальними і зрозумілими на глибшому культурному рівні [14].

Цікаво також відзначити, що фольклорні мотиви в сучасній попмузиці часто виконують не лише художню, але й соціальну функцію.

Використання народної музики дозволяє підкреслити національну ідентичність у контексті глобалізації та комерціалізації культури. Виконавці, які активно використовують фольклор, часто позиціонують свою музику як спосіб збереження культурної спадщини та нагадування про важливість національних традицій [9].

Окрім окремих виконавців, важливу роль у впровадженні фольклорних елементів у попмузику відіграють також музичні фестивалі, де етнічні мотиви активно представлені на сцені поряд із сучасними поп-та електронними жанрами. Фестивалі, такі як «Країна Мрій», стали платформою для популяризації фольклору, де народна музика може поєднуватися із сучасними стилями, відкриваючи нові можливості для колаборацій та експериментів.

Підсумовуючи, можна зазначити, що сучасна тенденція впровадження фольклорних мотивів у вокальну попмузику не лише зберігає автентичні риси українського фольклору, але й відкриває нові можливості для його розвитку та популяризації. Завдяки синтезу народної музики з сучасними жанрами, українські виконавці продовжують збагачувати світову музичну культуру, зберігаючи національні традиції та адаптуючи їх до нових викликів сучасності [5].

2.3. Приклади успішних сучасних українських естрадних виконавців, які використовують елементи фольклору

Використання елементів фольклору в сучасній українській естрадній музиці стало не лише засобом збереження культурної спадщини, але й потужним інструментом для створення унікального музичного стилю. Сьогодні багато виконавців активно звертаються до народної творчості, адаптуючи її до сучасних музичних жанрів. Це дозволяє поєднати традиції з новаторством, забезпечуючи збереження національної ідентичності у швидкоплинному глобалізованому світі.

Одним із найбільш відомих прикладів успішного використання фольклорних елементів у сучасній українській естрадній музиці є творчість Руслани Лижичко. Вона здобула всесвітню славу завдяки своєму альбому «Дикі танці» та перемозі на Євробаченні 2004 року. Руслана зробила справжній прорив на музичній сцені, інтегрувавши гуцульські ритми та мелодії у свою попмузику. У композиціях співачки активно використовуються традиційні народні інструменти, такі як трембіта, дримба та бубен, що надає музиці особливого етнічного колориту.

У своєму стилі Руслана вдало поєднала елементи традиційної карпатської музики з сучасними музичними жанрами, такими як поп, денс та рок. Її виступи часто супроводжуються яскравими хореографічними номерами, які також базуються на гуцульських танцювальних традиціях. Співачка зуміла перетворити народні мотиви на потужний елемент свого бренду, що допомогло їй стати впізнаваною не лише в Україні, але й на світовій сцені.

Ще одним яскравим прикладом сучасного виконавця, який успішно поєднує народні мотиви з електронною музикою, є співачка Онука (Ната Жижченко). Її музика поєднує в собі електронне звучання та фольклорні мотиви, що робить її унікальним явищем на українській та міжнародній музичній сцені. Онука використовує у своїх композиціях традиційні народні інструменти, такі як сопілка, трембіта та бандура, що створює оригінальне звучання, яке стало візитівкою співачки.

Музика Онуки вирізняється глибиною та атмосферністю. Її композиції часто містять мінімалістичні електронні елементи, на тлі яких виділяються потужні фольклорні мотиви. Такий підхід дозволив Онуці стати однією з найбільш інноваційних українських виконавиць, яка зберігає національні традиції у контексті сучасної електронної музики. Її альбом «MOZAÏKA» отримав високу оцінку як в Україні, так і за

кордоном, демонструючи, що фольклор може бути актуальним і в нових музичних жанрах.

«ДахаБраха» є одним із найуспішніших українських гуртів, який спеціалізується на поєднанні фольклорної музики з сучасними експериментальними жанрами. Заснований у 2004 році, цей гурт швидко здобув популярність завдяки своєму унікальному стилю, що поєднує елементи українського фольклору з інструментальною та вокальною експериментальною музикою. «ДахаБраха» використовує народні інструменти, такі як бандура, цимбали та барабани, що дозволяє створювати багатопланове та оригінальне звучання.

Гурт активно популяризує українську культуру на міжнародній арені, беручи участь у численних фестивалях по всьому світу. Їхній стиль, який самі учасники гурту називають «етнохаос», поєднує в собі елементи народної музики з сучасними звуковими експериментами, що робить «ДахаБраха» одним із найуспішніших українських музичних проєктів. Вони демонструють, що фольклор може бути основою для створення новаторської та актуальної музики.

Go_A – це український гурт, який набув популярності після своєї перемоги на національному відборі Євробачення 2020 року з піснею «Соловей». У своїй творчості Go_A також активно використовує фольклорні елементи, поєднуючи їх із сучасною електронною музикою. Їхній стиль вирізняється унікальним звучанням, яке базується на традиційних українських мелодіях та електронних бітах. Вокалістка гурту Катерина Павленко використовує техніку народного співу, що додає музиці особливого національного колориту.

Go_A не лише зберігають автентичність українського фольклору, але й адаптують його для молодшої аудиторії, використовуючи сучасні музичні технології. Їхні композиції відзначаються енергетикою та динамікою, що робить їх привабливими для слухачів різних поколінь.

Популярність Go_A на міжнародній сцені свідчить про те, що фольклор може бути цікавим і актуальним у контексті сучасної музики.

Хоча The Hardkiss більше асоціюються з рок-музикою, цей гурт також використовує елементи українського фольклору у своїх композиціях. Їхній вокальний стиль та музичні аранжування часто включають фольклорні мотиви, які поєднуються із сучасним роком та електронною музикою. Співачка гурту Юлія Саніна неодноразово заявляла, що українська культура є важливим джерелом натхнення для їхньої творчості [14].

Особливо варто відзначити пісню «Журавлі», яка стала одним із найбільш яскравих прикладів інтеграції народних мотивів у творчість гурту. Використання мелодій, характерних для українського фольклору, та вокальна манера Юлії Саніної підкреслюють національний колорит музики гурту, при цьому не відходячи від їхнього основного стилю.

Хоча Альона Альона є реп-виконавицею, вона також використовує у своїй творчості елементи української культури та фольклору. У текстах її пісень часто присутні мотиви, натхнені народною мудрістю та традиціями. Альона Альона створює музику, яка поєднує сучасний урбаністичний стиль із культурними архетипами українського фольклору.

Окрім того, її сценічні образи та кліпи часто містять візуальні посилання на народну культуру. Виконавиця доводить, що фольклор може бути органічною частиною навіть таких сучасних музичних жанрів, як реп, і використовуватися для передачі важливих соціальних та культурних меседжів.

Таким чином, сучасні українські виконавці активно використовують елементи фольклору у своїй творчості, створюючи музику, яка поєднує традиції з новаторством. Вони зберігають національну ідентичність у своїй музиці, водночас відкриваючи нові горизонти для розвитку української попмузики на міжнародній арені. Ці

приклади демонструють, що фольклор залишається важливим джерелом натхнення для сучасних музикантів і продовжує розвиватися у нових музичних формах.

Висновки до другого розділу

У розділі 2 було розглянуто сучасні тенденції впровадження фольклорних мотивів у вокальну попмузику та проаналізовано приклади успішних українських естрадних виконавців, які активно використовують народні елементи у своїй творчості. Однією з основних тенденцій є використання фольклору як джерела натхнення для сучасної музики. Багато виконавців звертаються до народної музичної спадщини, поєднуючи її з новими музичними стилями та технологіями, що дозволяє зберігати національну ідентичність у контексті глобалізації.

Фольклорні мотиви інтегруються в сучасну попмузику через жанрові експерименти, такі як фолькрок, електрофольк та етноджаз. Це дозволяє поєднувати народні мелодії та інструменти із сучасними музичними аранжуваннями, зберігаючи автентичність традиційної музики, але адаптуючи її до вимог сучасної аудиторії. Завдяки цьому, фольклорні

елементи зберігають свою актуальність, стають привабливими як для українських, так і для міжнародних слухачів.

Одним із ключових аспектів впровадження фольклорних мотивів у сучасну попмузику є популяризація національної культури на міжнародній арені. Такі виконавці, як Руслана, Онука, Go_A та гурт «ДахаБраха», завдяки своїй творчості не тільки зберігають традиції, але й успішно просувають українську культуру за межами країни. Їхня музика, поєднуючи народні елементи з сучасними тенденціями, знаходить відгук у слухачів з різних країн, демонструючи унікальність та самобутність української музичної спадщини.

Сучасні виконавці активно експериментують із поєднанням народних мотивів з різними жанрами, що створює унікальні музичні проекти. Колаборації між музикантами, які працюють у різних стилях, дозволяють досягати нових результатів у розвитку української попмузики. Це відкриває нові горизонти для творчості і допомагає українським артистам зберігати національні традиції, водночас розвиваючи сучасну музичну індустрію.

Таким чином, впровадження фольклорних мотивів у сучасну українську попмузику відіграє важливу роль у збереженні національної ідентичності. Завдяки активній роботі виконавців, фольклорні елементи знаходять нові форми, залишаючись актуальними та цікавими для слухачів різних вікових категорій. Творчість цих артистів підкреслює важливість національних традицій та їхню роль у розвитку сучасної української музичної культури.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНІЙ ТВОРЧОСТІ

3.1. Методи поєднання фольклорних традицій з естрадною вокальною технікою

Поєднання фольклорних елементів із сучасною естрадною вокальною технікою стало одним із найцікавіших напрямів у розвитку української музичної культури. У сучасному музичному просторі виконавці активно звертаються до народних традицій, прагнучи зберегти національні мотиви у своїй творчості, водночас адаптуючи їх до вимог сучасної аудиторії. Це поєднання дозволяє не лише зберегти культурну спадщину, але й створювати нові музичні форми, що відповідають

сучасним тенденціям. Вокальна техніка, як важливий інструмент у формуванні стилю виконавця, грає ключову роль у цьому процесі.

Поєднання фольклорних елементів з естрадною вокальною технікою є складним і багатогранним процесом, який відбувається на кількох рівнях: музичному, вокальному, стилістичному та культурному. Виконавці, які прагнуть зберегти народні традиції у своїй творчості, намагаються гармонійно поєднати автентичні елементи з сучасними музичними тенденціями, щоб їхні композиції залишалися актуальними, але водночас не втрачали зв'язок із національною спадщиною [7]. Цей процес включає використання різних методів, технік і підходів, що дозволяють адаптувати народну музику до вимог сучасної поп- та естрадної сцени, зберігаючи її унікальність.

Фольклорні традиції українського вокального мистецтва багаті на характерні риси, такі як «білий голос», глибокий емоційний вираз та імпровізаційність. Однією з найвизначніших рис української народної вокальної манери є природність звуку, яка передає силу та енергію живого співу. Такий стиль виконання особливо яскраво проявляється в обрядових піснях та козацьких думах [3]. В естрадній творчості ці елементи стали основою для нових вокальних прийомів, які поєднують автентичність із сучасними техніками дихання, вокальної підтримки та контролю тембру.

Однією з ключових рис традиційного українського співу є використання техніки «білого голосу», яка вирізняється відкритим, сильним звучанням і широким діапазоном. Цей стиль співу традиційно використовувався в українських народних піснях, особливо обрядових та козацьких думах. Суть техніки полягає у природному, неконтрольованому подиху, який надає звуку потужності та проникливості [9]. Застосування цієї техніки в естрадній вокальній творчості дозволяє передати глибокі емоції і водночас підтримувати автентичність народної музики.

Сучасні виконавці, такі як Ніна Матвієнко, вдало використовують «білий голос» у поєднанні з техніками сучасного вокального мистецтва. Ніна Матвієнко, виконуючи народні пісні на великій сцені, зберігає природну силу голосу, але водночас застосовує елементи вокальної підтримки та контролю дихання, характерні для естрадної вокальної техніки. Це дозволяє зберегти автентичність традиційного співу, адаптувавши його до вимог сучасної естради [13].

Руслана Лижичко також активно використовує техніку «білого голосу» у своїй творчості, особливо у композиціях, де основну роль відіграють карпатські мотиви. У її піснях ця техніка поєднується з потужними елементами рок-музики та сучасної поп-аранжування, що створює унікальне поєднання народного співу з енергійним звучанням сучасної естради [12]. Це дозволяє досягти потужного емоційного впливу на слухача та підсилити національний колорит її творчості.

Сучасні виконавці використовують різні методи для поєднання фольклорних елементів з естрадною вокальною технікою. Один із таких методів полягає у збереженні характерної для фольклорного співу відкритої подачі звуку (білий голос), що відрізняється від академічної вокальної техніки своєю природністю і силою [5]. Іншим важливим методом є використання народних інтонаційних зворотів, характерних для українського фольклору, в поєднанні із сучасною вокальною технікою. Це дозволяє створювати нові форми музичного вираження, де традиційна мелодика поєднується з поп- або рок-аранжуванням. Такий підхід дозволяє не лише зберегти автентичність фольклорного виконання, але й адаптувати його до вимог сучасної аудиторії.

Онука (Ната Жижченко) є яскравим прикладом виконавця, який вдало використовує народні інтонації у поєднанні з електронною музикою. Її композиції містять багато мелодійних зворотів, характерних для українського фольклору, але вони виконуються в сучасній вокальній

манері, що відповідає стилю електропоп. Це дозволяє створювати композиції, які зберігають національне звучання, але водночас є привабливими для сучасної молоді аудиторії [17]. Онука також активно використовує народні інструменти, такі як сопілка та бандура, що додає її музичним творам унікального звучання.

Важливу роль у поєднанні фольклорних елементів з естрадною вокальною технікою відіграє робота з тембром голосу. Фольклорна манера співу, що характерна своїм чистим та природним тембром, збагачується естрадними техніками, які дозволяють контролювати та варіювати звучання голосу відповідно до стилю виконання [6]. Сучасні виконавці експериментують із тембром, змінюючи його від ніжнього та ліричного до потужного й експресивного, що дозволяє створювати багатозарову вокальну палітру. Наприклад, гурт Go_A активно використовує народні вокальні техніки у поєднанні з сучасними електронними аранжуваннями, створюючи потужні і динамічні композиції.

Ще одним важливим аспектом поєднання фольклорних традицій з естрадною вокальною технікою є використання імпровізації, що є характерною рисою народної музики. У народних піснях імпровізація часто використовувалася для створення емоційної глибини та індивідуальності виконання [11]. Сучасні виконавці активно впроваджують цей прийом у свою творчість, дозволяючи варіювати мелодичні та ритмічні звороти під час виконання естрадних творів. Це створює особливу атмосферу під час живих виступів, коли виконавець може імпровізувати, спираючись на фольклорні мотиви, і водночас використовувати сучасні вокальні техніки.

Також слід зазначити важливість колаборації народних виконавців із сучасними музикантами, які працюють у жанрах поп, рок або електронної музики. Такі співпраці дозволяють зберігати автентичні елементи фольклору, інтегруючи їх у нові музичні стилі. Наприклад,

колаборації гурту «ДахаБраха» з різними музикантами дозволяють створювати унікальні композиції, де народні вокальні техніки поєднуються з сучасним інструментальним супроводом, створюючи оригінальне музичне полотно [22].

Ще одним важливим методом є поєднання народних ритмічних структур із сучасною музикою. Багато народних пісень мають специфічні ритми, які стали основою для створення нових естрадних творів. Виконавці, такі як Руслана, активно використовують народні ритми, поєднуючи їх із сучасними аранжуваннями, що дозволяє створювати потужні композиції, які сприймаються як традиційні, але водночас сучасні [20]. Такий підхід надає музичним творам особливої динаміки та ритмічної складності, що дозволяє залучити широку аудиторію.

Сучасні музичні технології також відіграють важливу роль у поєднанні фольклорних традицій з естрадною вокальною технікою. Музичні інструменти, які раніше використовувалися в народних ансамблях, сьогодні часто зазнають технічної обробки, що дозволяє створювати нові звукові ефекти та збагачувати загальне звучання композиції [15]. Традиційні народні інструменти, такі як бандура, цимбали, сопілка, трембіта, активно використовуються в сучасній естрадній музиці, але зазнають технічної модернізації. Їхнє звучання змінюється за допомогою електронних ефектів, що дозволяє поєднати автентичність з інноваціями.

Також виконавці активно використовують цифрові технології для роботи з голосом. Автоматизація звукових ефектів, таких як реверберація, пітч-корекція та інші, дозволяє створювати нові музичні форми, в яких народні елементи зливаються із сучасними технологічними інноваціями. Це особливо актуально для сучасної електронної поп-музики, де використання технологій стало необхідною частиною музичної творчості.

Окрему увагу варто приділити колабораціям між виконавцями, які працюють у різних музичних жанрах. Спільні проєкти між народними та естрадними виконавцями дозволяють створювати унікальні музичні композиції, де народні мотиви та елементи поєднуються із сучасними музичними стилями. Такі колаборації сприяють збереженню автентичності народної музики, але водночас адаптують її до нових музичних реалій. Одним із яскравих прикладів є творчість гурту «ДахаБраха», який співпрацює з різними музикантами для створення композицій, що поєднують народну музику з сучасними інструментальними та вокальними техніками.

Таким чином, сучасні методи поєднання фольклорних традицій із естрадною вокальною технікою є багатограним процесом, який включає використання традиційних вокальних прийомів, експерименти з тембром, впровадження сучасних технологій та інструментів, а також співпрацю з різними музичними напрямками. Це дозволяє не лише зберегти національні музичні традиції, але й робити їх актуальними та цікавими для нових поколінь слухачів.

3.2. Розробка власної методики впровадження фольклорних елементів у вокальну творчість

Розробка методики впровадження фольклорних елементів у вокальну творчість є одним із ключових завдань цієї дипломної роботи. Метою цієї методики є створення системного підходу до інтеграції фольклорних технік і стилів у сучасну естрадну музику, враховуючи особливості вокального мистецтва та сучасні тенденції музичної індустрії. Фольклорні елементи повинні бути органічно вписані в сучасну вокальну техніку, щоб зберегти культурну ідентичність та водночас задовольнити потреби сучасної аудиторії. Така методика розробляється не тільки як

основа для виконання творів у межах цієї дипломної роботи, але й як потенційний інструмент для подальшого розвитку естрадного мистецтва.

Основою розробленої методики є збереження автентичності народного вокалу, зокрема його найбільш характерного елемента – техніки "білого голосу". Це стиль співу, що вирізняється відкритою подачею звуку, природністю і відсутністю академічного контролю над диханням. У межах цієї дипломної роботи детально досліджується техніка "білого голосу", яка є характерною для багатьох народних пісень. Окрім базових дихальних вправ, що підтримують силу голосу, методика включає роботу над природністю артикуляції і використанням резонаторів для досягнення об'ємного, глибокого звуку. Особливу увагу під час виконання фольклорних творів приділяється максимальному збереженню автентичної подачі звуку [9].

Наступним етапом методики є адаптація інтонаційних зворотів, характерних для українського фольклору, до сучасної вокальної техніки. Фольклорні пісні мають унікальні інтонаційні особливості, що відрізняються від стандартних попмелодій, а їх інтеграція в сучасну музику дозволяє створювати нові, унікальні вокальні композиції. Методика включає глибокий аналіз інтонаційних зворотів українських народних пісень, які стануть основою для створення нових музичних інтерпретацій. Наприклад, як у творчості гурту "Онука", де мелодійні звороти фольклору інтегруються в електронну музику, утворюючи синтез традиційного і сучасного [16]. У межах цієї дипломної роботи детально розглядається, як можна адаптувати народні інтонаційні форми до сучасних вокальних стандартів, не втрачаючи їхньої автентичності.

Важливою складовою розробленої методики є експерименти з тембром голосу. Українська фольклорна музика вирізняється природністю тембру, що передає емоційну глибину пісні, і в цій роботі наголошується на важливості збереження цієї тембральної насиченості під час виконання

естрадних творів. Проте сучасна естрадна музика вимагає ширших можливостей роботи з тембром. У межах цієї методики виконавці навчаються використовувати як традиційний природний тембр народного співу, так і техніки варіювання голосу, характерні для сучасної естради, які допомагають створювати багатозарову вокальну палітру [6]. Це дозволяє виконавцям експериментувати зі звучанням та надавати своєму виконанню унікальних рис.

Методика також включає детальну роботу з фольклорними ритмічними структурами. Народна музика вирізняється особливими ритмами, які надають пісням характерного звучання. У межах цієї роботи проводиться аналіз ритмічних зворотів, що є основою української народної пісенної творчості. Виконавці мають навчитися поєднувати ці традиційні ритмічні структури із сучасними ритмами поп-музики, створюючи унікальні композиції. Руслана, наприклад, успішно інтегрує народні ритми у свої естрадні твори, що дозволяє досягати неповторного ритмічного звучання [7]. Цей підхід дозволяє не лише зберегти ритмічну автентичність, але й зробити музику цікавою для слухачів, які звикли до сучасних ритмічних тенденцій.

Особливий акцент в методиці робиться на імпровізації. Народні пісні часто виконуються з елементами імпровізації, що дозволяє кожному виконавцеві внести свій унікальний внесок у твір. У сучасній музиці імпровізація також є важливим елементом, особливо під час живих виступів. Виконавці, які працюють над дипломною роботою, навчаються використовувати імпровізацію як важливий інструмент для створення емоційної насиченості і автентичності виконання [4]. Імпровізація допомагає зберегти жвавість народної музики, водночас додаючи їй сучасного звучання.

Крім того, важливим елементом методики є використання сучасних музичних технологій. Сучасна музика неможлива без електронної обробки

звучу, тому важливо навчати виконавців правильно використовувати ці інструменти для досягнення нових музичних рішень на основі фольклорних мотивів. У межах дипломної роботи розглядається використання цифрових технологій для обробки голосу та народних інструментів. Наприклад, застосування реверберації, автотюну, цифрових ефектів дозволяє змінювати тембр і інтонацію голосу, створюючи нові вокальні форми [15]. Крім того, електронна обробка традиційних народних інструментів, таких як бандура, сопілка, трембіта, дозволяє створювати нові звукові ефекти, які збагачують сучасну музику.

Окрім роботи над вокальною технікою та інструментальними ефектами, важливою частиною методики є створення власного репертуару. Виконавці повинні навчитися не лише виконувати народні пісні, але й створювати нові твори, які базуються на фольклорних традиціях. У межах цієї дипломної роботи розробляється серія композицій, які поєднують народні мотиви із сучасними музичними напрямками. Особлива увага приділяється підбору репертуару, який найкраще відповідає завданню гармонійного поєднання фольклорних та естрадних елементів. Репертуар складається з обробок народних пісень та нових композицій, що включають фольклорні мотиви та інтегруються в естрадні жанри [18].

Робота над репертуаром передбачає також розвиток емоційної виразності. Народна музика багата на емоційні відтінки, і виконавцям потрібно навчитися передавати ці емоції через сучасну вокальну техніку. У рамках дипломної роботи розробляються спеціальні вправи, що допоможуть зберегти емоційну напругу народних пісень і водночас застосувати сучасні техніки контролю дихання і підтримки звуку [13]. Це дозволяє зберегти глибоку емоційність народних мелодій і зробити їх ближчими до сучасної аудиторії.

Методика впровадження фольклорних елементів у сучасну естрадну творчість також передбачає інтеграцію колаборацій із сучасними музикантами. Взаємодія між народними виконавцями і представниками сучасної музичної сцени дозволяє створювати унікальні твори, де народні традиції поєднуються з сучасними музичними технологіями і стилями [22]. Це важливий елемент для збереження і просування фольклорних традицій на міжнародній сцені.

Загалом, розроблена в межах дипломної роботи методика включає всі необхідні етапи для гармонійного поєднання фольклорних елементів із сучасною вокальною технікою. Вона базується на глибокому розумінні традиційної музики, а також на адаптації цих знань до вимог сучасної музичної індустрії. Це дозволяє зберегти національну ідентичність і водночас розвивати нові музичні форми, які є привабливими для сучасної аудиторії.

3.3. Аналіз власних творчих експериментів та їх результати

Під час виконання дипломної роботи значну увагу було приділено власним творчим експериментам, спрямованим на впровадження фольклорних елементів у сучасну естрадну вокальну творчість. Експерименти були зосереджені на трьох основних напрямках: поєднання традиційної техніки "білого голосу" з естрадною вокальною технікою, інтеграція фольклорних інтонаційних та ритмічних структур у сучасні композиції, а також використання цифрових технологій для створення інноваційного музичного контенту. У цьому підрозділі розглянемо кожен із цих напрямків, а також підсумуємо результати експериментів.

Одним із головних елементів експериментальної роботи стало використання техніки "білого голосу" у поєднанні з естрадною вокальною технікою. Метою експерименту було збереження автентичного звучання фольклорної пісні при одночасній адаптації вокалу до сучасних поп

стандартів. Виконавці, залучені до експерименту, спочатку працювали з традиційними народними піснями, зосереджуючись на природності подачі звуку та правильному диханні, характерних для народного співу [9]. У процесі експерименту вдалося встановити, що поєднання техніки "білого голосу" з сучасними естрадними прийомами, такими як контроль дихання та підтримка звуку, дозволяє досягти гармонійного балансу між традиційним та сучасним вокальним мистецтвом.

Другий напрямок експериментальної роботи стосувався інтеграції фольклорних інтонаційних та ритмічних структур у сучасні композиції. Під час експерименту було відібрано кілька традиційних народних пісень, з яких виконавці адаптували інтонаційні малюнки до сучасних поп композицій. Цей процес виявився доволі складним, оскільки народні інтонації мають характерні звороти, які важко поєднати зі звичними ритмами сучасної музики [16]. Проте, завдяки ретельному аналізу і глибокому розумінню народних мотивів, вдалося створити кілька успішних композицій, де інтонації та ритми фольклору були органічно вписані в сучасну музичну форму. Прикладом цього є створена в межах роботи композиція, де традиційні гуцульські мелодійні звороти поєдналися з електронним звучанням, що дозволило досягти оригінального музичного ефекту.

Третім і важливим аспектом творчих експериментів було використання цифрових технологій для створення інноваційного музичного контенту. У межах цієї роботи було досліджено можливості електронної обробки традиційних народних інструментів, таких як бандура, сопілка, трембіта. Використання цифрових ефектів, зокрема реверберації, пітч-корекції та інших звукових обробок, дозволило зберегти автентичність народного звучання і водночас надати йому сучасного звучання [15]. Експерименти показали, що електронна обробка голосу, зокрема накладення ефектів на

"білий голос", дозволяє створювати унікальні звукові форми, що поєднують в собі елементи фольклору та сучасної естради.

Характеристика пісні: ZLATA OGNEVICH - Чом ти не прийшов (2019)

Пісня Злати Огнєвіч "Чом ти не прийшов" (2019) є прикладом майстерної адаптації української народної творчості до сучасних музичних тенденцій. Використовуючи автентичний фольклорний мотив, ця композиція поєднує в собі народні традиції з новітніми аранжувальними рішеннями, створюючи багат шарову і мелодійну музичну композицію. Пісня відображає глибокі почуття і життєві переживання, характерні для української народної пісенної спадщини.

Жанр: Пісня належить до української народної музики. Це класичний приклад ліричної пісні, що відображає глибокі емоції, властиві народним творам, особливо в тематиці кохання. Народні пісні в Україні відомі своєю емоційною насиченістю, вони часто розповідають про любов, тугу, розлуку чи очікування. Однак ця народна пісня, виконана Златою Огнєвіч, також містить елементи сучасної попмузики, що підкреслює її актуальність для сучасного слухача. Таким чином, можна говорити про належність композиції до фольк-поп жанру.

Стиль: Стиль пісні поєднує народні вокальні традиції з елементами сучасної популярної музики. Вокал Злати Огнєвіч вирізняється чуттєвістю і емоційністю, що додає пісні особливої глибини. Зберігаючи традиційні прийоми виконання, співачка надає їм сучасного звучання завдяки своїй техніці співу. Це робить пісню особливою, адже вона поєднує класику української пісенної традиції з новітніми музичними

тенденціями. Мелодія та вокальна манера залишаються простими й лаконічними, але при цьому емоційно насиченими.

Тема: Головною темою пісні є очікування коханого і біль від невиправданих надій. У тексті розповідається про жінку, яка чекала на зустріч із коханим, але він не прийшов. Це породжує в ній почуття суму і розчарування, що є поширеною темою в українських народних піснях. Вона висловлює тугу за втраченими моментами і підкреслює болючість почуттів. Любов, що не знайшла відповіді, є центральним мотивом пісні, а разом з нею – смуток і глибока емоційність, властиві народним пісенним текстам.

Обробка: Обробка пісні є сучасною, із включенням різноманітних інструментів (духові, барабани, електронне аранжування), що робить її близькою до попмузики. Вона побудована на класичній мелодії, проте додані елементи аранжування, легкий ритм, ударні додають мелодії таємничості. Інструментальна частина не домінує, а лише підкреслює вокал, надаючи пісні свіжого звучання. Сучасні засоби обробки дозволяють пісні "ожити" для нового покоління слухачів, не втрачаючи при цьому своєї автентичної сутності.

Автентичність: Пісня зберігає свою автентичність, оскільки її мелодія та текст залишилися оригінальними, типовими для української народної музики. Важливою рисою пісні є те, що, попри нову обробку, вона зберігає дух народного музичного мистецтва. Виконання Злати Огнєвіч є прикладом того, як можна оновити народну пісню, зберігши при цьому її автентичну чарівність. Співачка залишається вірною традиціям, підкреслюючи вічні цінності, але надає їм сучасного звучання, що робить пісню привабливою для широкої аудиторії.

Особливість обробки: Основною особливістю обробки є поєднання народної мелодії з елементами сучасної музики. Вокал залишається центральним елементом, але завдяки сучасним аранжуванням

пісня набуває нових фарб. Сучасна інструментальна частина створює легку атмосферу, яка не перевантажує звучання. Крім того, ритмічні акценти надають пісні певної динаміки, що робить її більш енергійною в порівнянні з традиційною версією. Поєднання традиційного і сучасного дозволяє створити щось нове на базі старих музичних традицій, і це є ключовою особливістю обробки.

Отже, у виконанні Злати Огневич цей твір набуває нових відтінків завдяки чуттєвому вокалу та сучасній інструментальній обробці, що робить його близьким як до традиційних, так і до сучасних слухачів.

У результаті цих творчих експериментів було отримано низку важливих висновків. По-перше, техніка "білого голосу" може бути успішно адаптована до сучасної естрадної вокальної техніки без втрати автентичного звучання. Використання контрольованого дихання та підтримки звуку дозволяє досягти вражаючого вокального ефекту, який привертає увагу слухача як своєю природністю, так і силою емоційної виразності [7]. По-друге, інтеграція фольклорних інтонацій та ритмів у сучасні композиції є складним, але цілком досяжним завданням. Це вимагає ретельної роботи над аранжуванням та уважного ставлення до особливостей кожної композиції, однак результат може бути дуже успішним, як це показали створені в межах дипломної роботи твори.

Окрім цього, було встановлено, що цифрові технології дозволяють значно розширити можливості використання фольклорних елементів у сучасній музиці. Зокрема, застосування електронних інструментів та обробка звуку дозволяє створювати композиції, які є одночасно автентичними та інноваційними. Відповідно, фольклорні елементи можуть стати частиною сучасної музичної сцени не лише в Україні, а й за її межами, що відкриває широкі перспективи для української музичної культури.

Експерименти також підтвердили важливість роботи над репертуаром. У процесі створення нових творів на основі фольклорних мотивів важливо підбирати такі елементи, які дозволяють максимально розкрити автентичність народної музики, не втрачаючи при цьому сучасного звучання. Композиції, створені в межах дипломної роботи, демонструють, що навіть із використанням традиційних мелодійних і ритмічних зворотів можна створювати нові форми, які є цікавими для сучасної аудиторії [18].

Одним із найбільш важливих результатів є підтвердження того, що імпровізація залишається важливим інструментом у роботі з фольклорними елементами. У народній музиці імпровізація дозволяє виконавцеві висловити свою індивідуальність, і цей аспект був успішно інтегрований у сучасну вокальну техніку. Під час живих виступів імпровізація дозволяє зберегти свіжість і жвавість виконання, роблячи його особливим і унікальним для кожного концерту [4].

Загалом, творчі експерименти, проведені в межах цієї дипломної роботи, показали, що впровадження фольклорних елементів у сучасну вокальну творчість є надзвичайно перспективним напрямком. Вдалося досягти гармонійного поєднання традиційного українського вокального мистецтва із сучасними естрадними прийомами, що створює нові можливості для розвитку української музичної культури. Експерименти підтвердили, що збереження автентичності може бути досягнуто навіть у контексті сучасної музики, що робить фольклор невіддільною частиною сучасної музичної сцени.

Висновки до третього розділу

Розділ 3, присвячений практичному застосуванню фольклорних елементів у сучасній естрадно-вокальній творчості, продемонстрував широкий потенціал інтеграції народних традицій в сучасну музичну культуру. У результаті проведених досліджень та творчих експериментів було розроблено методичку, яка дозволяє гармонійно поєднувати українські фольклорні елементи із сучасними вокальними техніками. Впровадження техніки "білого голосу", адаптація фольклорних інтонаційних та ритмічних зворотів, а також експериментування з тембром і використання цифрових технологій стали ключовими складовими цієї методички.

Результати експериментів підтвердили, що техніка "білого голосу" може бути успішно інтегрована у сучасну естрадну вокальну практику без втрати автентичності. Контрольоване дихання та підтримка звуку дозволяють досягти високого рівня емоційної виразності, який є характерним для українського фольклору. Інтонаційні та ритмічні елементи народної музики також можуть бути органічно вписані у сучасні музичні твори за допомогою аранжування, що підтверджують створені композиції в межах дипломної роботи.

Застосування сучасних музичних технологій, таких як електронна обробка голосу та інструментів, відкриває нові горизонти для впровадження фольклорних мотивів у сучасну музику. Ці технології дозволяють зберегти автентичність фольклорного звучання, водночас надаючи йому інноваційних рис, що робить народну музику цікавою та доступною для сучасної аудиторії

Імпровізація, як важливий елемент народної музики, також показала свою ефективність у поєднанні з сучасними вокальними техніками. Вона додає емоційної насиченості та оригінальності, роблячи кожне виконання унікальним. У процесі творчих експериментів було підтверджено важливість імпровізації під час живих виступів, що робить музику більш живою і динамічною.

Таким чином, розділ 3 засвідчив, що поєднання фольклорних елементів із сучасною естрадною вокальною технікою є перспективним напрямком для розвитку української музичної культури. Це поєднання дозволяє зберігати національну спадщину та адаптувати її до вимог сучасної аудиторії, створюючи нові унікальні музичні форми.

ВИСНОВКИ

У ході виконання дипломної роботи на тему "Впровадження елементів українського фольклору в сучасну естрадно-вокальну творчість" було детально досліджено культурні та музичні традиції українського фольклору, а також можливості їх інтеграції в сучасну естрадну музику. Це дослідження продемонструвало значний потенціал для збереження та відновлення національних музичних традицій, водночас забезпечуючи їх актуальність для сучасної аудиторії. Основним результатом дослідження стала розробка практичної методики, яка дозволяє гармонійно поєднувати фольклорні елементи з сучасними вокальними техніками.

Одним із ключових досягнень роботи є доведення можливості збереження автентичності фольклорного вокалу через його адаптацію до сучасних музичних реалій. Техніка "білого голосу", що характерна для українського народного співу, успішно інтегрується у сучасну естрадну вокальну практику. Завдяки поєднанню автентичної подачі звуку з сучасними прийомами дихання та підтримки голосу вдається досягти високої емоційної виразності, яка зберігає традиційну силу українського фольклору.

Інтонаційні та ритмічні звороти, характерні для українських народних пісень, також успішно адаптуються до сучасної музики. Проведені експерименти продемонстрували, що фольклорні інтонації й ритми можна органічно вписати в сучасні музичні композиції, поєднуючи їх із попмузикою, електронними аранжуваннями та іншими жанрами. Цей підхід дозволив створити унікальні музичні форми, які водночас

зберігають національну автентичність і є привабливими для сучасної аудиторії.

Темброві експерименти також відіграли важливу роль у досягненні гармонії між традиційною народною музикою та сучасними вокальними техніками. У процесі роботи вдалося продемонструвати, що варіювання тембру від природного, характерного для народного співу, до складніших сучасних тембрових рішень дозволяє розширити вокальні можливості й досягати багатогранного звучання. Це надає виконанню глибини та емоційної виразності, що відповідає сучасним музичним стандартам.

Імпровізація стала важливим елементом творчого процесу під час виконання дослідження. Народні пісні традиційно містять імпровізаційні елементи, що дозволяють кожному виконавцеві вносити індивідуальні риси у твір. У поєднанні з сучасною вокальною технікою імпровізація надає виконанню унікальності та жвавості, особливо під час живих виступів. Це підтвердило важливість імпровізації як ключового інструменту для збереження автентичності народної музики в умовах сучасної музичної сцени.

Цифрові музичні технології також продемонстрували значний потенціал для впровадження фольклорних елементів у сучасну естрадну творчість. Електронна обробка народних інструментів і голосу, використання звукових ефектів дозволяють зберегти автентичність фольклорного звучання, водночас надаючи йому сучасного, інноваційного характеру. Цей підхід відкриває нові можливості для використання фольклору у світовому музичному контексті.

Співпраця народних виконавців із сучасними музикантами, що працюють у різних жанрах, таких як поп, рок та електронна музика, є важливим елементом для збереження фольклорних традицій і їх адаптації до сучасної музичної сцени. Такі колаборації дозволяють створювати нові музичні форми, які зберігають національну автентичність і водночас

приваблюють широку аудиторію, що підкреслює міжнародну перспективу української музичної культури.

У результаті дипломна робота підтвердила, що впровадження фольклорних елементів у сучасну естрадно-вокальну творчість є перспективним напрямком розвитку української музичної культури. Це поєднання дозволяє зберігати національну ідентичність, водночас створюючи нові музичні форми, які відповідають вимогам сучасної аудиторії. Фольклорні елементи можуть успішно інтегруватися у світовий музичний контекст, збагачуючи сучасну сцену унікальними українськими мотивами та звуковими рішеннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція: матеріали всеукраїнської наукової конференції науковопедагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. 259 с.
2. Афоніна О. С. Сучасне мистецтво в теорії та практиці. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2021. № 1. С. 48-52.
3. Бежнар Г. П. Теорія масової культури: курс лекцій. Навчальний посібник [електронна версія]. Київ, 2020. 49 с.
4. Берегова О. Інтегративні процеси в музичній культурі України ХХ – ХХІ століть. О. Берегова. Київ: Інститут культурології НАМ України, 2013. 232 с.
5. Белікова В. В. Історія української музики: навчальний посібник. В. В. Белікова; МОНМС України. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. 468 с.
6. Бобул І. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 26.00.01. Київ, 2018. 23 с.

7. Бобул І.В. Класичний кросовер у просторі сучасного музичного мистецтва. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 1. С. 123-129.
8. Бойко О. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.03. Київ, 2017. 215 с.
9. Бойчук А. Естрадне мистецтво співу у виклику сьогодення. Актуальні питання гуманітарних наук. Серія: Мистецтвознавство. 2019. Вип. 2. С. 39-43.
10. Бокоч В. До проблеми методики навчання естрадному вокалу. Молодий вчений. 2017. № 8. С. 31-34.
11. Борисенко Н.С., Лісневська А.В. Синтезовані види мистецтва як складова сучасної масової музичної культури. Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті: збірник наукових праць. 2020. Вип. I. С. 105-109.
12. Брояко Н. Бандурне виконавство у сучасних субкультурах України. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Мистецтвознавство. 2017. № 1. С. 43-47.
13. Верхова А. Амбівалентність понять «естрада» та «шоубізнес». Київ: Актуальні наукові дослідження в сучасному світі, 2016. Вип. 10 (18). С. 25-28.
14. Денисюк Ж. Масова культура і національно-культурна ідентичність в добу глобалізації: монографія. Київ: НАКККіМ, 2016. 224 с.
15. Денькович В. С. Народні інструменти в сучасній естрадній культурі України. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2021. Вип. 37. С. 122-126.
16. Драбчук Ю. П. Українська пісенна естрада 70–80-х рр. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: філософія, культурологія, соціологія. 2014. № 7. С. 69-72.

17. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика: навч. посіб. Харків, 2019. 336 с.
18. Дружинець М. І. Масова культура як комунікативний простір сучасного музичного естрадного мистецтва. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2018. Вип. 26. С. 157-163.
19. Жадько В. О. Музичний народний спів як основа українського фольклорного мистецтва. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2013. Вип. 37. 2013. С. 188-191.
20. Жихарєва Є.М. Масове музичне мистецтво як феномен індустрії в умовах глобалізації культури ХХІ століття. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття: матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф. 2016. С. 368-375.
21. Зосім О. Л. Традиційна естрадна пісня: концептуалізація поняття. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2022. № 2. С. 153-158.
22. Ке Лун. Синтез мистецтв у просторі культури кінця ХХ – ХХІ століття. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. 2019. № 1. С. 136-141.
23. Кравченко А. І. Музичне мистецтво у дигітальних процесах культуротворення. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка [ред.-упоряд. М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 57. Том 2. С. 65-74.
24. Лященко І. С. Соціальні функції масової музичної культури. Актуальні проблеми духовності. 2012. Вип. 13. С. 245-256.

- 25.Маланюк І. І. Вокальне виконання (естрадний спів), як основа музичного виховання: курсова робота з методики викладання естрадного співу. ЗВО "Університет Короля Данила", кафедра естрадно-вокального мистецтва. Івано-Франківськ, 2023. 48 с.
- 26.Мозговий М. Засоби коригування впливу масової естрадної музики. Культура України. Харків: ХДАК, 2009. Вип. 27. С. 240-248.
- 27.Мозговий М. Популярність естрадної музики: механізми формування. Мистецтвознавчі записки. Київ: Міленіум, 2009. Вип. 15. С. 23-29.
- 28.Муравіцька С. С. Синтез музичної академічної та неакадемічної традицій у жанрі класичного кросовера. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2023. 193 с.
- 29.Новосельська С. В. Еволюція естрадного вокалу: від початків до сучасності: курсова робота з методики викладання естрадного співу. ЗВО "Університет Короля Данила", кафедра естрадно-вокального мистецтва. Івано-Франківськ, 2023. 24 с.
- 30.Откидач В. Естрадний спів і шоубізнес. Вінниця: Нова кн., 2013. 186 с.
- 31.Плахотнюк В. Етномистецькі виміри популярної музичної культури в Україні другої половини ХХ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2011. 19 с.
- 32.Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2004. 416 с.
- 33.Постевка Г. Зміст та особливості викладання естрадного співу у вищих навчальних закладах України. Наукова скарбниця освіти Донеччини. Донецьк, 2011. № 1. С. 111-115.

34. Розвиток української естрадної вокальної музики: навч. посіб. Київ, 2017. 68 с.
35. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. Київ: Міленіум, 2012. Вип. 21. С. 219-226.
36. Самая Т. В. Вокальне мистецтво в мистецтвознавчій науці: перспективи дослідження. Культура України. Харків: ХДАК, 2016. С. 50-59.
37. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради України: монографія. Київ: Четверта хвиля, 2019. 152 с.
38. Самая Т. В. Вокальне мистецтво естради як чинник культурного життя України другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства (доктора філософії) за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури». Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Міністерство культури України. Київ, 2017.
39. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду в естрадному вокальному виконавстві. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство: наук. журн. Київ: Міленіум, 2015. № 2 (5). С. 193-199.
40. Самая Т. В. Основні тенденції розвитку вокального мистецтва естради України 60-70-років ХХ століття. Вісник НАКККіМ: зб. наук. Пр. Київ: Міленіум, 2017. Вип. 3. С. 133-137.
41. Самая Т. В. Художня критика в галузі естрадного мистецтва: проблемні питання. Українська культура: минуле, сучасність, шляхи розвитку. Рівне: РДГУ, 2015. Вип. 21. Т. 1. С. 174-180.
42. Самікова Н. Масова культура та соціокультурні тенденції ХХІ століття: взаємозв'язок та реалізація (на прикладі окремих зразків попмузики). Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2021. № 1 (50). С. 21-35.

- 43.Сапожнік О. В. Популярна естрадна музика в Україні: історичний екскурс. Мистецтво та освіта. 2003. № 4. с. 11-13.
- 44.Станіславська К. Мистецьке, художнє, візуальне, видовищне: до питання базової термінології в естетичній царині сучасної культури. Науковий вісник КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць. 2023. Вип. 32. С. 118-123.
- 45.Супрун О. В. Нові реалії музичної класики у пострадянському культурному просторі. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2016. Вип. 29. С. 117-126.
- 46.Сучасне вокальне мистецтво: колективна монографія. Київ: ЛіраК, 2017. 252 с.
- 47.Ткач А. Глобалізаційні процеси та їхній вплив на український музичний фольклор. Вісник КНУКіМ. Сер.: Мистецтвознавство. 2022. № 46. С. 145-149.
- 48.Ткач А. Сучасна стилізація українського пісенного фольклору. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Музичне мистецтво. 2021. № 4 (2). С. 201-208.
- 49.Тринько О. Українська фолктроніка: синтез фольклору та попмузика. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип. 36. Т.3. С. 43-46.
- 50.Чернікова С. В. Генеза естрадного вокально-ансамблевого виконавства та шляхи його професіоналізації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2017. 21 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Приклади використання фольклорних елементів у сучасній музиці

1. «Онука» (Nata Zhizhchenko): Творчість «Онуки» характеризується поєднанням сучасної електронної музики з українськими фольклорними мотивами. Вона використовує народні інструменти, такі як сопілка, бандура, збагачуючи їх електронними ефектами. Її пісні часто мають характерний для фольклору мелодизм і ритмічність. Пісні, як "Vidlik" і "Svitanok," показують, як можна поєднувати сучасні електронні звуки з традиційними фольклорними інтонаціями.
2. «ДахаБраха»: Гурт «ДахаБраха» відомий поєднанням фольклорних мотивів і експериментальної музики. Їхні пісні, зокрема "Шо з-под дуба", використовують старовинні обрядові співи, поєднані з сучасними інструментальними аранжуваннями.
3. «Go_A»: Гурт Go_A став популярним після виступу на Євробаченні з піснею "Шум", заснованою на традиційній українській обрядовій пісні. Вокал використовує елементи «білого голосу», а електронна обробка додає сучасного звучання.
4. «Руслана Лижичко»: У своїй творчості Руслана активно використовує карпатські народні мотиви, поєднуючи їх із роком і

сучасною попмузикою. Пісня "Дикі танці" є прикладом поєднання гуцульських ритмів та енергії народного співу.

5. «ТНМК» (Танок на Майдані Конго): В альбомах цього гурту можна знайти елементи українського фольклору, зокрема у пісні "Гупало Василь", яка поєднує народні інтонації з хіп-хопом і роком.
6. «Воплі Відоплясова»: Гурт поєднує фольклорні мотиви з рок-музикою. Пісня "Весна" містить народні ритми та мелодичні елементи, що відображають українську традиційну музику.
7. «Мандри»: У творчості цього гурту поєднано народні мелодії з сучасним акустичним звучанням. Пісня "Ой на горі" є прикладом адаптації традиційної народної пісні до сучасної форми.
8. «Kozak System»: Гурт використовує народні мотиви в поєднанні з роком і реггі. Пісня "Шабля" містить характерні для української фольклорної традиції інтонації та текстові мотиви.
9. «Перкалаба»: Гурт поєднує гуцульські народні мотиви з сучасними музичними стилями, такими як панк і ска. Пісня "Горрри" є прикладом їхнього унікального стилю.
10. «Друга Ріка»: Використовують народні мотиви в поєднанні з попроком. Пісня "Відчиняй" має елементи народної мелодики.
11. «Karna»: Гурт популяризує жанр "гуцул-метал", де народні мотиви Карпат поєднуються з важким роком. Їхні композиції відображають гуцульську культуру.
12. «Бумбокс»: Використовують народні елементи в текстах і музичних структурах. У пісні "Люди" можна почути фольклорні мотиви, поєднані з попмузикою.
13. «Іван Дорн»: Експериментує з українськими народними мотивами у сучасній попмузиці. У пісні "Collaba" використано інструментальні мотиви, характерні для народної музики.

- 14.«Діля» (Олександр Шиманський): У своєму сольному проєкті він використовує елементи фольклору, поєднуючи їх із сучасною музикою.
- 15.«Тартак»: Гурт активно використовує фольклорні мотиви в рок-аранжуваннях. Пісня "Ні, я не ту кохав" поєднує сучасний рок із народними текстами та мелодією.
- 16.«Хорея Козацька»: Колектив спеціалізується на реконструкції традиційних українських пісень і думи, адаптуючи їх для сучасної сцени.
- 17.«Джамала»: Використовує народні мотиви у своїх піснях, зокрема, пісня "1944" містить елементи кримськотатарської музики, з якою поєднано сучасні вокальні техніки.
- 18.«Mad Heads»: Поєднують фольклорні елементи з рокабілі та ска. Пісня "Накурила баба журавля" містить традиційні мотиви у сучасній обробці.
- 19.«Брати Гадюкіни»: Гурт використовує народні мотиви, поєднуючи їх із блюзом і рок-н-ролом. Пісня "Файне місто Тернопіль" має елементи народної мелодії.
- 20.«Гайдамаки»: Поєднують фольклор із сучасними стилями, зокрема роком і реггі. Пісня "Україна" є прикладом такого поєднання.

ДОДАТОК Б

Приклади вокальних вправ для опанування технік виконання сучасних пісень з фольклорними мотивами

1. Вправа 1: Робота з «білим голосом»

Виконуйте фольклорні пісні з відкритою подачею звуку, тренуючи гучність і тривалість голосу без перенапруги голосових зв'язок. Особливу увагу звертайте на правильне дихання та підтримку звуку.

2. Вправа 2: Контроль тембру

Виконуйте вокальні вправи для розвитку контролю тембру голосу, варіюючи між ніжним і потужним звучанням. Це допоможе інтегрувати народну манеру співу в сучасну вокальну техніку.

3. Вправа 3: Імпровізація на основі народних мелодій

Використовуйте прості фольклорні мелодії (наприклад, коломийки чи веснянки) як базу для вокальної імпровізації. Змінюйте ритмічні та мелодійні структури, додаючи власні варіації. Це сприятиме розвитку креативності та експериментів з народною мелодикою у сучасному виконанні.

4. Вправа 4: Перехід між регістрами

Виконуйте вокальні вправи, де поступово переходите від низького до високого регістру і навпаки. Це особливо корисно для інтеграції

фольклорних вокальних прийомів (використання різних регістрів) у сучасну манеру співу. Практикуйте це на прикладах народних пісень з широким вокальним діапазоном.

5. Вправа 5: Динамічні зміни у виконанні народних пісень

Виберіть фольклорну пісню та виконуйте її з динамічними варіаціями: від тихого, майже шепотіння, до потужного звуку. Це допоможе відчутти динамічні можливості голосу та поєднати традиційні елементи з сучасними вокальними прийомами.

6. Вправа 6: Робота з артикуляцією

Практикуйте чітку дикцію під час виконання народних пісень, фокусуючись на правильній артикуляції, щоб передавати зміст пісень. Це допоможе інтегрувати природну манеру народного співу в сучасну естрадну вокальну техніку.

7. Вправа 7: Вокальні «переклички»

Тренуйтеся у виконанні вокальних фраз, імітуючи стиль народних перекличок або діалогів. Це допоможе розвинути відчуття ритму та інтерактивність виконання, що є важливим для фольклорної вокальної традиції.

8. Вправа 8: Інтенаційна гнучкість

Виконуйте вокальні вправи, що спрямовані на розвиток інтонаційної гнучкості. Це дозволить точніше відтворювати варіативність, властиву народній вокальній манері. Практикуйте різні інтонаційні варіації на основі одного мотиву, як це робиться в народних піснях.

9. Вправа 9: Техніка роботи з мікрофоном

Тренуйте використання мікрофона для підсилення вокальних прийомів. Працюйте над технікою «білого голосу» або інших народних елементів у сучасному виконанні, звертаючи увагу на баланс гучності та динаміки.

10. Вправа 10: Робота з ритмікою народних пісень

Обирайте фольклорні пісні з характерними ритмічними структурами (наприклад, коломийки або гопак) і виконуйте їх, приділяючи увагу точності ритму та акцентам. Потім експериментуйте з ритмікою, додаючи сучасні ритмічні патерни або елементи синкопи, що допоможе інтегрувати народну ритміку в сучасні музичні аранжування.